

Dokument Końcowy

IV KONGRESU DOBRZYNIAN

W GÓRZNIE

W okresie przetaczania się przez świat pandemii Covid 19, która dotknęła także mieszkańców Ziemi Dobrzyńskiej, w dobie nieustannych zmian politycznych i systemowych w Polsce, w dobie procesów integracji i dezintegracji europejskiej; w dobie przemieszczania się ludności Północnej Afryki do Europy, w dobie kryzysu wiary i kościoła, nowego oblicza grup etnicznych, społeczności regionalnych i lokalnych, uczestnicy IV Kongresu Dobrzyńian zorganizowanego przez Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej w Dobrzyniu nad Wisłą i Miasto i Gminę Górzno, Powiat Brodnicki i Gminę Skrwilno z ogromnym zainteresowaniem oraz nieskrywanym zaangażowaniem emocjonalnym przyjmują ideę tegoż Kongresu (oraz mocno pandemią nadwyrężony a jednak udany przebieg). Ziemia Dobrzyńska to najczęściej nasze terytorium dzieciństwa, miejsce pierwszych kroków, uśmiechów, miłości, podejmowania prób rozwoju doświadczanych w szkole- i w szkole życia, źródło tak troskliwie przez całe życie pielęgnowanych sentymentalnych wspomnień. Ziemia Dobrzyńska to przecież nasza mała ojczyzna, nasz dom, nasz region, i jednocześnie nasz świat .

Nasza Ziemia jest regionem historycznym położonym między Wisłą, Drwęcą i Skrwą. Wspomnijmy rzeczki Rypienicę, Brynicę , Pissę i Pisiak, które zamykają pięknie terytorium. Dobrzyń nad Wisłą był grodem już we wczesnym

średniowieczu, chociaż obok rozwinęły się później znaczące centra Lipno i Rypin. Przez osiem wieków niezmiennie miastem pozostało Górzno - dawniej siedziba biskupów płockich. Ziemia Dobrzyńska jako samodzielna jednostka administracyjna przestała istnieć, to jednak, jak doskonale widzimy, przetrwała sama nazwa wśród społeczeństwa polskiego. Dzięki fascynom, społecznikom, regionalistom w wieku XX i XXI nastąpił olbrzymi renesans budowania tożsamości regionalnej. Przetrwają zapewne przez kolejne wieki ta tożsamość dobrzyńska wyraźnie bowiem utrwała się dzięki przenoszeniu znaczeń historycznych na region gospodarczy, przyrodniczy i kulturowy.

Ziemia Dobrzyńska - region o bogatej przeszłości historycznej mający swoją specyfikę gospodarczą, społeczną i kulturową w ciągu dziejów zabiegał zawsze troskliwie o swoje należne miejsce w hierarchii małych ojczyzn. Czyni to także i teraz w zjednoczonej Europie, Europie regionów zarazem. Łączy nas wyraźnie dziedzictwo przeszłości i oczywiste walory przyrodniczo-geograficzne. Dumni jesteśmy z naszych dokonań nierzadko także i sukcesów. Wywodzący się z Ziemi Dobrzyńskiej kolarz Michał Kwiatkowski należy do światowej czołówki. Jesteśmy świadomi, że rozwój naszego regionu w dzisiejszej dobie globalnej wioski zależy od więzi z bliższymi i dalszymi sąsiadami, obywatelami Europy i całego świata. Więzy takie istniały zawsze, przyczyniając się do rozwoju kulturowego i gospodarczego. Dobrzyńianie studiowali w Padwie i Bolonii i innych uniwersytetach europejskich. Podtrzymywanie więzi z Europą, dzięki której pozyskujemy środki na rewitalizację zabytków wraz z dbaniem o rozwój

świadomości regionalnej i tożsamości kulturowej , będzie mieć niewątpliwy wpływ na życie w regionie.

Nie możemy zapomnieć o tym, że dzisiejszy świat przenikają różne procesy. Bardzo ważnym czynnikiem pomocnym w rozumieniu otaczającej nas rzeczywistości pozostanie nadal zwykła szkolna edukacja regionalna. Umożliwia ona młodym ludziom także poznawanie naszego dziedzictwa kulturowego, naszych dobrzyńskich tradycji dzięki lekcjom regionalnym, imprezom przypominającym dawne obyczaje, przywracaniu strojów ludowych. Ale także dzięki budowaniu marki gospodarczej - jak wino dobrzyńskie czy miód dobrzyński. Działania służące uzewnętrznieniu wartości i treści regionalnych mają służyć kształtowaniu i utrwalaniu tak potrzebnych postaw regionalnych i poszanowania dla tradycji. Edukacja regionalna to jednocześnie początek drogi prowadzącej do edukacji globalnej, pozwalającej na utrzymanie równowagi pomiędzy poczuciem dumy ze swoich dobrzyńskich korzeni a poczuciem przynależności do Europy i świata. Trzeba oczywiście być Europejczykiem, ale właśnie stąd: znad Wisły, znad Drwęcy, znad Skrwy i znad Mienia, Rypienicy, Brynicy czy Pissy, Zgnilszczyzny.

I kiedy się obecnie tyle mówi o promocji regionów , o budowaniu tożsamości narodowej i europejskiej przez budowanie tożsamości lokalnej, o ich odpowiedniej należnej randze powtarzajmy to z przekonaniem. Przed wiekami nasza Ziemia Dobrzyńska znana była przede wszystkim w ówczesnej łacińskiej wersji językowej Terra Dobrienensis. Mieliśmy swoje ważne miejsce w historii dzięki pograniczu. Elementy folkloru muzycznego Ziemi Dobrzyńskiej

zainspirowały młodego Fryderyka Chopina. Po przełożeniu przez wybitnego artystę na język muzyki profesjonalnej znalazły miejsce w najbardziej prestiżowych salach świat. Wywodzący się stąd nasi rodacy jak Lech Wałęsa, Pola Negri, czy Stanisława Walasiewiczówna są znani na świecie. Tacy dobrzyńscy jak Jerzy Pietrkiewicz – człowiek Europy a jednak odwołujący się nieustannie z miłością do małej ojczyzny są naszymi ambasadorami w świecie.

Nasza świadomość tożsamości narodowej i dobrzyńskiej z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości i 100-lecia walki o Polskę z Rosją i 100-lecia wyzwolenia Górzna – 18 stycznia 1920 roku została wzmocniona poprzez uroczystości rocznicowe. Nie można nie wspomnieć o 80 rocznicy wybuchu II wojny, tak dotkliwie doświadczającej naszych przodków. Warto też przywołać ostatni epizod powstania listopadowego mający miejsce nieopodal Brodnicy 190 lat temu.

Od ponad ćwierćwiecza działa na Ziemi Dobrzyńskiej Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej w Dobrzyniu nad Wisłą, którego najważniejszym zadaniem jest zachowanie i rozwój kultury regionalnej, zarówno materialnej jak i duchowej. Wiele uwagi poświęca się na inspirowanie i pobudzanie działalności samorządowej i edukacji regionalnej u dzieci.

W obecnych czasach niezmiernie często społeczność pomaga innym (min w formie zbiórek, pomocy). Górzno jako miejsce – siedziba zakonu Rycerzy Stróżów Grobu Jerozolimskiego przywołuje pamięć o takich tradycjach w Górznie, które sięgają 700 lat- jak np. szpital, czyli dom opieki dla ludzi starszych i niepełnosprawnych. Wspomnijmy również o relikwiach krzyża świętego znajdujących się w tutejszej świątyni.

Zaprezentowane podczas Kongresu materiały, prezentacje, przemówienia, bogata dyskusja, ciekawe wycieczki, listy gratulacyjne i

serdeczne życzenia wykazały dobitnie, że mimo pandemii wskazane, wręcz konieczne jest nadal:

- kształtowanie świadomości lokalnej i regionalnej, w czym szczególną rolę winna spełniać nie tylko szkoła ale szeroko pojęta edukacja i oświata;
- zabieganie aby treści regionalne stanowiły istotną część programów działalności różnych instytucji życia kulturalnego, a szczególnie szkół, towarzystw, muzeów, bibliotek, domów kultury, klubów ale także instytucji samorządowych;
- wspieranie twórców i animatorów kultury przez władze samorządowe, państwowe i Kościół
- dbanie o przestrzeń ekologiczną- przyrodniczą, kulturową, o mądre i racjonalne korzystanie z istniejących zasobów naturalnych oraz o ochronę naturalnego otoczenia, wspieranie działań w zakresie ochrony kultury;
- czuwanie nad racjonalnym wykorzystaniem potencjału intelektualnego regionu
- wykorzystywanie różnych form promowania Ziemi Dobrzyńskiej w aspekcie środowiska naturalnego, bazy kulturalnej, rekreacyjno-sportowej pomników przyrody i zabytków o znaczeniu historycznym;
- wspieranie wszelkich inicjatyw w dziedzinie organizacji imprez artystyczno-kulturalnych, sportowych oraz organizowanie innych regionalnych imprez, służących celom poznawczym;

- uczestnicy Kongresu zwracają się z apelem do Dobrzyńian mieszkających w innych miejscowościach w Polsce i na całym świecie o podejmowanie wspólnych, różnorodnych działań na rzecz naszego regionu i tworzenie odpowiednich forów temu służących;
- Urzeczywistnienie powołanego na I Kongresie Dobrzyńskim tytułu "Ambasador Ziemi Dobrzyńskiej", który miał być nadawany za wybitne zasługi w promowaniu walorów naszego regionu.
- W celu zachowania pamięci o czasach zarazy (pomni przykładom z Ziemi Dobrzyńskiej- jak cmentarz epidemiczny w Zębowie i karawaki) postulujemy upamiętnienie dzisiejszych zmagañ z pandemią w postaci tablicy lub krzyża w wybranych miejscowościach (Górzno, Konotopie, Dobrzyń nad Wisłą) na terenie trzech diecezji naszego regionu w podzięce pracownikom służby zdrowia i innych służb, pamięci ofiar, z wyrazami współczucia dla rodzin ofiar.

Górzno, 02.07. Anno Domini 2021